

III Bienal Internacional para a Nova Educación, Bruxelas 2022

Antón Costa Rico
Nova Escola Galega

A necesidade de intercambio e de debate educativo é a que contribuíu á recente creación da plataforma internacional «Converxencia(s) pola Nova Educación», que vén de organizar esta terceira Bienal, tendo presente a complementariedade das diferentes escalas de acción educativa (local, estatal e internacional).

Un amplo espazo de encontro arredor da construción da Nova Educación, con perspectivas de educación democrática, inclusiva, contra as discriminacións e en defensa dos dereitos humanos, laica, promotora da paz, de resistencia contra a mercantilización neo-liberal e potenciadora dunha emancipación solidaria.

A Nova Educación, asentada sobre o activismo didáctico, conta cunha longa historia, que podería facer recordar o nome de Pestalozzi, o nacemento das primeiras escolas novas de fins do século XIX e, en particular, a creación da Liga Internacional da Nova Educación, en Calais en 1921. Baixo figuras prestixiosas como as de Ferrière, Montessori, Piaget, Decroly, Dewey, Beatrice Ensor ou Claparède, puxo en marcha os Congresos da Nova Educación celebrados até o comezo da II Guerra Mundial, en distintos lugares do mundo.

Parte deste movemento de ideas e de prácticas educativas foi afirmando, sobre todo desde o Congreso celebrado en Niza en 1932, a relevancia dos procesos de educación compartidos e realizados en común, a loita polos dereitos da infancia e a procura da inclusión de todas as persoas, tendo presente a dimensión política da educación, así como a centralidade das institucións públicas. Esta orientación, onde destacan as figuras de Célestin e de Élise Freinet, de Petersen e de Pierre Bovet, foi a que logo da II Guerra Mundial propiciarian Henri Wallon, Paul Languevin, Gaston Mialaret ou Robert Glotton, mediante impulsos que chegan aos pasados anos 70, acollendo canda así importantes referencias do pensamento psico-pedagóxico e sociolóxico como as de Wigotski, Bruner, Bachelard, Bourdieu ou Leontiev.

No tempo máis recente, este proxecto veu sendo impulsado polas seguintes instancias: o Institut Cooperativ de l'Ecole Moder-

ISSN: 1132-8932
Páx. 98 - 99

ne (ICEM) - Pédagogie Freinet, coa creación en 1957 da Federación Internacional de Movements da Escola Moderna (FIMEM), con presenza nunha trintena de países, desde O Brasil e México até Senegal, Xapón, Italia ou Polonia, con congresos, encontros e publicacións de orde diversa, entre elas as revistas *Le Nouvel Educateur* e *CreAtions*; a Federación Internacional de Centros de Formación en Métodos de Educación Activa (FICEMÉA, creada en 1954), impulsada polos CEMÉA como iniciativa de educación popular, democrática e laica que está composta por 40 asociacións de África, o Índico, Europa, Sudamérica e as Caraibas, con diversidade de publicacións e actividades, entre elas a revista *Vers l'Éducation Nouvelle*; o Groupe Français d'Éducation Nouvelle (GFEN) creado en 1929 arredor de figuras como as de Cousinet e de Profit), co seu lema *Tous capables!!* (Todas as persoas son capaces de aprender, crecer e emanciparse), como proclama e reivindicación anti-discriminativa das capacidades educativas de todos, que edita a revista *Dialogue* e que desde 2001 impulsou un proceso de refundación da Liga Internacional para a Nova Educación, o Lien International d'Éducation Nouvelle (LIEN), con presenza en diversos países; os Cercles de Recherche et d'Action Pédagogique (CRAP), creados nos anos cincuenta e que desde aquela impulsan a revista *Cahiers Pédagogiques*; o Office Central de la Coopération à l'Ecole (OCCE), creado en 1928 e que desde 1948 existe como movemento pedagóxico estendido por toda Francia, sendo editor da revista *Animation&Éducation*; e por algúns outros Grupos, pla-

taformas e publicacións periódicas, como *N'autre école* e as Editions Libertalia. Forman parte deste impulso o conxunto dos Movements de Renovación Pedagóxica existentes no Estado español, o que en Galicia inclúe Nova Escola Galega.

No contexto dos tres días de diálogo da III Bienal, as e os inscritos tivemos ocasión de participar nalgún dos máis de sesenta encontros de formación e nalgún dos 20 debates, que se ofreceron a escolla mediante un proceso de información sostido cos medios dixitais. Ademais, tiveron lugar tres conferencias xerais, a última delas impartida polo profesor Philippe Meirieu co título «1921-2022: De la LIEN à Convergence(s). Un autre contexte, une même détermination... Des valeurs communes, une lucidité accrue»; debendo, igualmente, sinalar os momentos de convivencia arredor das comidas colectivas, os encontros nos corredores e espazos exteriores e a existencia de puntos de librería de pedagogía e de exposicións de traballos de aula.

As e os inscritos tivemos ocasión de participar nalgún dos máis de sesenta encontros de formación e nalgún dos 20 debates e obradoiros, que se ofreceron a escolla, reflectindo as diversas preocupacións do presente. Ademais, tiveron lugar tres conferencias xerais, a última delas impartida por Philippe Meirieu co título «1921-2022: De la LIEN à Convergence(s). Un autre contexte, une même détermination... Des valeurs communes, une lucidité accrue»; debendo, igualmente, sinalar os momentos de convivencia, e a existencia de puntos de librería de pedagogía e de exposicións de traballos de aula.

O momento final da Bienal serviu para dar aprobación ao Manifesto: «Le monde que nous voulons. Les valeurs que nous défendons/ O mundo que queremos, os valores que defendemos»; en síntese, un proxecto de emancipación e democratización: a base común para todas as instancias que desexen unirse a esta ampla dinámica internacional. ■